

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Metody obliczeniowe fizyki		13.2.0620	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Instytut Fizyki Teoretycznej i Astrofizyki			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki	Fizyka	forma	stacjonarne
		moduł	fizyka
		specjalnościowy	Podstawowa
specjalizacja			
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Wiesław Miklaszewski			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2 udział studenta w zajęciach (30 godz. ćwiczeń laboratoryjnych)- 1 ECTS praca własna studenta - 1 ECTS	
Ćw. laboratoryjne			
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Ćw. laboratoryjne: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
ćwiczenia laboratoryjne - programowanie w języku Python, używanie bibliotek numerycznych i graficznych Pythona, oraz funkcji numerycznych, symbolicznych i graficznych środowiska Mathematica praca własna - rozwiązywanie zadanych problemów, pisanie sprawozdań konsultacje w języku polskim i angielskim		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru - wykonanie pracy zaliczeniowej - przeprowadzenie badań i prezentacja ich wyników - wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Składowe oceny	Próg zaliczeniowy
		Ocena sprawozdań z projektów	Składowa oceny końcowej
			51%
			100%
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt kształcenia	Weryfikacja sprawozdań z projektów obliczeniowych	mtd. dydakt 2	mtd. dydakt 3	mtd. dydakt 4	mtd. dydakt 5	mtd. dydakt 6	mtd. dydakt 7	mtd. dydakt 8
Wiedza								
K_W02	+							
K_W12	+							
Umiejętności								
K_U02	+							
K_U08	+							
K_U11	+							
K_U12	+							
Kompetencje								
K_K07	+							
K_K09	+							

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Zaliczone Podstawy matematyki i Programowanie, zdany egzamin z Logiki i algebry.

B. Wymagania wstępne

Znajomość zasad programowania w Pythonie. Wiedza z algebry liniowej i analizy matematycznej (definicje i sposoby analitycznego obliczania całek, rozwiązywanie równań nieliniowych, układów równań liniowych i równań różniczkowych)

Cele kształcenia

Celem przedmiotu jest prezentacja i nauczenie metod numerycznego rozwiązywania problemów na jakie fizyk natrafia podczas dokonywania pomiarów lub obliczeń teoretycznych. Są to zazwyczaj problemy, dla których obliczenia analityczne są niemożliwe i jedynym sposobem ich rozwiązania są obliczenia numeryczne.

Realizacja projektów obliczeniowych ma na celu dalsze pogłębienie umiejętności programowania oraz zapoznanie studentów z „zasobami” numerycznymi, graficznymi i symbolicznymi Pythona i programu Mathematica.

Przygotowanie sprawozdań z realizacji projektów obliczeniowych (np. w systemie składki LaTeX) ma na celu utrwalenie umiejętności tworzenia dokumentów o charakterze naukowo-badawczym.

Treści programowe

1. Arytmetyka komputerowa i prowadzenie obliczeń numerycznych.
2. Błędy w obliczeniach numerycznych. Zagadnienia i algorytmy źle uwarunkowane.
3. Biblioteki procedur numerycznych i graficznych Pythona-a: numpy, scipy, matplotlib.pyplot.
4. Rozwiązywanie równań nieliniowych. Metody punktu stałego, Newtona-Raphsona, fałsi i siecznych.
5. Interpolacja: Lagrange'a i funkcjami składanymi.
6. Aproksymacja: średnio-kwadratowa.
7. Bezpośrednie i iteracyjne rozwiązywanie układów równań liniowych - eliminacja Gaussa, metoda Jacobiego, metoda Gaussa-Seidla.
8. Całkowanie numeryczne: kwadratury Newtona-Cotesa, proste i złożone, kwadratury Gaussa, metoda Monte Carlo.
9. Różniczkowanie numeryczne.
10. Równania różniczkowe zwyczajne: zagadnienie początkowe - metody Eulera (jawa i niejawa), Rungego-Kutty.
11. Program Mathematica – zaawansowany kalkulator. Elementarne programowanie w programie Mathematica.

Wykaz literatury

- P. L. de Vries, A first course in computational physics, John Wiley & Sons, Inc. New York 1994
 Å. Björck, G. Dahlquist, Metody numeryczne PWN 1987
 J. M. Jankowsky, Przegląd algorytmów numerycznych, Wyd. Naukowo-Techniczne 1988
 J. Stoer, R. Burlisch, Wstęp do analizy numerycznej, PWN 1987
 Z. Kamont, Równania różniczkowe zwyczajne. Wydawnictwo UG 1999
 W. Cheney, D. Kincaid, Numerical mathematics and computing, Thomson Brooks/Cole, 2008

Kierunkowe efekty uczenia się

K_W02 rozumie rolę eksperymentu fizycznego, matematycznych modeli teoretycznych przybliżających rzeczywistość oraz symulacji komputerowych w metodologii

Wiedza

Student zna:
 1. Arytmetykę komputerową i metody szacowania błędów popełnianych podczas obliczeń numerycznych,

<p>badań naukowych; ma świadomość ograniczeń technologicznych, aparaturowych i metodologicznych w badaniach naukowych</p> <p>K_W12 zna podstawy analizy numerycznej, zna na poziomie podstawowym co najmniej jeden pakiet do obliczeń symbolicznych, zna podstawowe pakiety oprogramowania użytkowego do prezentacji wyników i analizy danych; zna podstawy programowania i inżynierii oprogramowania</p> <p>K_U02 posiada umiejętność wykonywania pomiarów podstawowych wielkości fizycznych; potrafi opracować, opisać i przedstawić wyniki prostych eksperymentów fizycznych i symulacji komputerowych; potrafi wykonywać analizy ilościowe oraz formułować na tej podstawie wnioski jakościowe; potrafi szacować niepewności pomiarowe</p> <p>K_U08 potrafi posługiwać się aparatem matematycznym i metodami numerycznymi do opisu i modelowania zjawisk i procesów fizycznych</p> <p>K_U11 potrafi stosować podstawowe pakiety oprogramowania użytkowego do prezentacji wyników i analizy danych</p> <p>K_U12 potrafi skompilować, uruchomić, testować i udokumentować napisany samodzielnie program komputerowy</p> <p>K_K07 ma poczucie odpowiedzialności za wspólnie realizowane zadania; potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role</p> <p>K_K09 potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Metody: bisekcji, Newtona-Raphsona, fałsi, siecznych - pozwalające na rozwiązywanie równań lub układów równań nieliniowych, 3. Metody interpolacji (Lagrange'a, funkcjami składanymi) i aproksymacji (średnio-kwadratowej) funkcji, 4. Metody (Newtona-Cotesa, Gaussa, Monte Carlo) obliczania całek oznaczonych, 5. Metody ścisłe (eliminacji Gaussa) i iteracyjne (Jacobiego i Gaussa-Seidla) rozwiązywania układów równań liniowych, 6. Metody jawne i niejawne (np. Eulera, Rungego-Kutty) rozwiązywania zagadnienia początkowego dla równań różniczkowych zwyczajnych, 7. Zasoby bibliotek numerycznych Pythona (numpy, scipy) i graficznych (matplotlib.pyplot). 7. Możliwości pakietu Mathematica
	<p>Umiejętności</p> <p>Student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> numerycznie wyznaczyć miejsca zerowe funkcji nieliniowych, przeprowadzić interpolację lub aproksymację funkcji zadanej w ograniczonej ilości węzłów, obliczyć numeryczną wartość całki w skończonym przedziale, uzyskać rozwiązanie układu równań liniowych, rozwiązać zagadnienie początkowe dla równań różniczkowych zwyczajnych, wygenerować kod komputerowy rozwiązujący wybrane zagadnienie numeryczne, stworzyć raport o charakterze naukowo-badawczym opisujący otrzymane wyniki.
	<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>Student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> pracować w zespole prowadzący zajęcia (recenzent, odbiorca) i student - wykonawca, w sposób przedsiębiorczy korzystać z możliwości komputerów, oprogramowania i zasobów internetowych.
<p>Kontakt</p> <p>fizwm@univ.gda.pl</p>	